XXVI. évfolyam. Celldömölk, 1930. május 4. 18. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész evre 8 pengő.
Hirdetés díja előre vizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények
hirdetések és mindennemű pénzilletékek

A munka utja

a veriték harmatával van telehintve, de számunkra mégis csak ez maradt a jobb magyar jövő felé. A világháboru meg nem érdemelt hóhérbárd a megfosztott bennünket hagyományos vitézségünk fegyvereitől, csak ellenségeink álmodják bele a mi küzdelmes jelenünkbe a harcos hoszu vágyát, nem, erre mi nem gondolhatunk . . .

A magyar élet ma a munka jelében akarta megkuzdeni a maga ujjászületésének kálváriás, de uj honfoglalást jelentő harcát. És minden jel, minden tett, ami erről a dicsőséges harcról beszél, beleharsogja a világ fülébe, hogy élni akarunk és a munka érdemjele a mellünkön ragyogva kér helyet számunkra a Nap alatt.

Igazságunk nem a fegyverek zörejével, ágyuk mennydörgésével, hanem a munka békés, csendes zajával zendül fel a nagyvilág életének dübörgő szinfonájában és bizunk abban, hogy lesz sziv, mely megértse megcsufoltatásunk tragédiáját, lesz egyre több szái, mely beszél érettünk és lesz elég eros kéz, mely visszaszerzi igazát a meghazudtolt, hazugságokkal meghazudtolt magyar Igazságnak.

A Nemzetközi Vásár jubiláris kiállitása egyik határköve a magyar munka küzdelmes utjának. Bizonysága annak, hogy meddig értünk el és igérete annak, hogy továbbra is erre fogunk haladni. Ez az ut a jövőnk és erről nem térithet le bennünket sem mámoros álmok lidérce, sem az áljóakarat ellenséges kacérkodása. A munka folytatása következik és vége sem lesz soha, mert ezzel élünk, vagy halunk és nekünk élnünk kell . . .

Horthy Miklós

kormányzó nyitotta meg szombaton ünnepélyes keretek között a Jubiláris Budapesti Árumintavásárt.

Saját tudósitónktól.

Hétfőn utaztunk fel, természetesen már a vásár kedvezményével. Budapest képe mintha máris megváltozott volna. A pályaudvartól a hires budapesti Városliget felé vezető utak máskor csendesek, kihaltak. Hisz itt már a külváros kezdődik. Most árut, gépet, óriási málnát cipelő teherkocsik, zsufolásig telt villamosok és az autók hosszu sora kigyózik ki egészen az Iparcsarnokig. Az egyébként csendes városliget visszhangzik az épülő nagy város dübörgő lármájától. Napok alatt épült fel a vásárváros. Ma még bábeli zürzavar s egy-két nap multva csend, rend és ünnepi disz, mert hiszen szombaton, május 3-án maga Horthy Miklós, Magyarország kormányzója jön ide, ünnepélyes keretek közt megnyitni a Jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásárt.

A vásár képe már ma is valóban impozáns. 1500 cég, a magyar ipar és kereskedelem szine-java mutatkozik be a nagy közönségnek. A magyar ipar nagy ünnepe ez, melynek fényét csak emeli Olaszország hatalmas pavillonja, a franciák szinpompás bemutatója, Lengyelország, Jugoszlávia és Görögország szebbnél szebb kiállitási csarnoka.

Óriási az idei vásár. Tetülete meghaladja a 75.000 négyzetmétert. Kilométerek teszik uttesteinek hosszát. Az Andrássy-ut végétől, a Mücsarnoktól le egészen a Hermina-utig csak vásárvároet látunk. Érthető, hogy óriási érdeklődés előzi meg a vásár szombati megnyitóját. A látogatók érkezése már megkezdődött. Tavaly 60.000 volt az idegenek száma. Ez évben 90.000 vásárlátogatóval számolnak a vidékről és a külföldről. Nagy teljesitmény elé állitja ez a szálloda és vendéglőipart. De fel is készültek rá. Ha kell, napi 10.000 idegennek ad szállást az Idegenforgalmi Hivatal. Lakást előre is lehet foglalni. Erre is nyujt módot a Vásárigazolvány. Az igazolvány ára belföldön 3·20 P, a külföldön 4 P. Legfőbb értéke, hogy féláru utazást biztosit a magyar vasutakon, a dunai hajózási vállalatoknál és a MAVART autóbusz járatain. Emellett a vásárigazolvány még állandó belépőjegy is a vásár területére. Az utazási kedvezmény már április 28-tól kezdve érvényes. Vásárigazolványt Magyarországon az iparkamaráknál, az ipartestületeknél, a Menetjegyiroda fiókjainál, a legtöbb község jegyzőségénél és a vásár ib. képviseleteinél lehet még be-

Külföldi klasszikusok.

Dantétól Ibsenig.

A legérdekesebb látványok közé tartozik: szemlélni a zseni munkáját az emberiség utján, ahogy évszazadok folyamán a föld különböző pontjain fellángol, különböző nemzetek géniuszából származva s hatásában tulterjedve a maga nemzetének határain, bevilágitva az egész emberiséget. A kép, melyet a szemléletből kapunk, magas perspektivából nézve egy hatalmas egységet mutat: mintha minden korban ugyanaz a világszellem dolgozott volna különböző szinhelyeken, különböző nyelveken, különböző nemzeti kulturáktól szinezve. Ez az egység, melyet Goethe vett észre először; *a világirodalom.*

Nézzük csak a keresztény kultura százait. A középkor szelleme, mielőtt átalakult volna a renaissanceszal ujkorrá, szükségszerűen kereste a maga végső, összefoglaló kifejezési formáját. Száz különböző tényező hatása alatt ez a formula olasz földön fogalmazódott meg *Dante* nagy művében, amely egy tünő világnak óriási képét foglalta össze. Danteval mintha hosszu időre kimerült volna az olasz irodalmi szellem, az uj renaissance szellem, mely a képzőművészetben soha sem azelőtt, sem azután nem látott csucspontra jutott Olaszországban, irodalmilag nem ott fejezte ki magát, hanem elhagyva a kontinenst. *Schakespeare* Angliájában s egyidejűleg a kontinens szélső dél-nyugati zugában, *Cervantes* Spanyolországában, kifejezve az emberi szellem XVI. századi kettéválását a katholicizmus és protestántizmus jelszavai alatt. A XVII. században, melynek abszolutisztikus szelleme az állami és társadalmi élet szigoru megszervezésére vetette a hangsulyt, ez a szellem tipikus hazájában, Franciaországban találta meg geniális kifejezőjét *Corneille* és *Racine*-klasszicizmusával és *Moliere* realitásával. A géniusz a következő korszakban ismét uj hazát keresett magának a ekkor lépett az emberiség irodalmi vezérei közé *Goethe* és *Schiller* Németorszagba. Goethével egyuttal öntudatra is jutott a géniusz a maga nemzetfölötti, egyetemes emberi hivatásának s megfogalmazta a világirodalom uj fogalmát. Egy nagy fuga, melybe hol innen, hol onnan, különböző nemzetekből harsognak bele nagyszerű hangok, egy csodás, örök harmóniává olvadva össze.

A fuga aztán egyetlen óriási zenekari művé válik a XIX. században. Részt vesznek benne az összes hangszerek, a romantika uj világnézete, a belőle lelkendezett uj nagy műforma, a regény, megszólaltatja az összes nemzetek hangjait, német, francia, angol, olasz hangok harmonizálódnak bele az egészbe s uj hangok is szólalnak meg: a világirodalomba bevonul a skandináv Észak és az orosz Kelet. Most már teljes a zenekar és nyitva áll a lehetőség a kis nemzetek számára is, hogy a maguk hangjával részt vegyenek benne, mert a világirodalom egységének tudatát egyre jobban előtérbe hozza a népek közötti csereviszony egyre fokozódó intenzitása.

Hogy a magyar szellem már száz egynéhány év előtti öntudatra ébredése óta mindig benne akart élni a világirodalom nagy közösségében, annak szemléltető bizonyságát látjuk abban a 40 kötetes gyüjteményben, melyet most bocsátott közre *Külföldi Klasszikusok* cim alatt a Franklin Társulat. Dantétól kezdve a XIX. század végéig sorra adja a világirodalom reprezentáns alakjainak műveit ez a gyüjtemény s a magyar ember elégtétellel állapitja meg, hogy ezek iránt nemcsak ma van meg az általános érdeklődés, hanem megvolt a messze multban is. Irodalmunk nagyjai Kazinczytól kezdve mind dolgoztak ennek az érdeklődésnek a fölkeltésén és élesztésén s olyan műforditói-irodalom fejlő-

Saját készitményü BUTOROK

um.: **Háló- Ebédlő- Uri** és **Leány** szoba, valamint Iroda, Előszoba és Konyha berendezések, **Sezlon, Diván,** Szalongarnitura, Matrac, **Álló-lámpa, Facsillár, Zongoraszék,** Kottatartó, Állóruhafogas, Függönytartó, Virág és Könyvállvány stb. legnagyobb választékban és legolcsóbban kapható **„Iparosok Árucsarnokában“ Szombathely, Kisfaludy S.-u. 1. sz.**

Jótállással szállitunk az ország bármely [illegible]

dött nálunk, amely becsületére válik kulturánknak a nagy népekhez való viszonylatokban is. A *Külföldi Klasszikusok* gyüjteménye nemcsak a világirodalom reprezentativ könyvsorozata, hanem a magyar forditói művészeté is. Ezenkivül pedig a magyar irodalmi kritikáé is, mert a kiváló irók, kritikusok, irodalomtudósok által irt bevezető előszok a magyar kritikai irodalom magas szinvonalát mutatják, egyuttal átnézetét adva a világirodalom fejlődésének.

A *Külföldi Klasszikusok* 40 kötete mintegy szimbolikusan mutatja, párhuzamosan a régebben megjelent Magyar Klasszikusok sorozatával, — melynek külső kiállitása, nyomás, papir, szedés, kötés dolgaban hű mása — hogy *minden nemzet irodalmi kulturájának alaprajzát, falait és belső berendezését a nemzeti irodalom adja s a világirodalom teszi rá az egészet tökéletessé befejező kupolát.*

Schopflin Aladár.

A Kath. Legényegylet

műkedvelői előadása igazan esemény volt április 5-én Celldömölkön, 21-én pedig Alsóságnak. Hozzatesszük még: azoknak, akik láttak, felejthetetlen esemény. Lássuk a komoly kritikan keresztül magának a darabnak értelmét és értékét, azután megjátszását.

A Cifra nyomoruság társadalmi drama, szerzője Csiky Gergely, legkitűnőbb ebben a műfajban. A mult század hetvenes, nyolcvanas éveinek középosztályát viszi szinre, amely elszakadt könnyelműsége és a többé kevésbe szerencsétlenül végrehajtott reformok folytán az ősi rögtől és beallott beamternek az akkor kialakult állami gépezetbe. A hivatalnok tovabb is úr akár maradni — erején felül, hogy lépést tartson azokkal, akiket a megrazkodtatás nem forgatott ki a helyéből. Ilyen alakja a darabnak Tarczali és Mádi. Az első a világot látott gentry, akinek azonban erkölcse szakad: ez a magyar lelektől, vagy mint akkor mondták: kifinomodott párizsi erkölcse, a masik a megyebeli birtokos, aki allamhivatalról álmodik, különben romlatlan, egyszerü erkölcsi világában. Popradi szinten levitézlett gentry, de beletalálja magát az uj helyzetbe és összeszedi magat, hogy visszatérjen a földhöz. Balnai a rangletran végigjaro lelkiismeretes hivatalnok, aki lelkének értékeit a bürokraciába ölte. Csoma viszont a lekteien magyar temperamentum, se testének, se lelkének nem kell a hivatal, de valahogyan mégis élni kell és nincs más menekvés. Mézesné mutatja be, kik is voltak a régi pesti háziurak, az élet serény munkásai, akik szerették volna megtalálni a maguk helyét az úri társadalomban vagyonuk alapjan és pótolni műveltségük hiányait. Az uzsoras vénkisasszonyok tipikus alakjai voltak azoknak az éveknek és vagyonukat masok cifra nyomoruságaba fektették. Sokan még ma sem tudjak, hogy akiket most már a nemzet nagyjai közé szamitunk az irodalomban vagy történelemben, milyen piszkos uzsorak homályositják el azoknak jellemét ebben az időben. Eddig a darab jellemek.

A Cifra nyomoruság tartalma röviden, hogy Eszter, a szegény árva lány eladósodott rokonainal élve talalkozik az előkelő, elegans Tarczalival; lelkét ragadja meg ez a talalkozás. Remenytelen szerelemmé élesiti Popradi fellépése és ajánlata, megnyugtatja ugyan, de érzéseivel nem számol le, csak elrejti, mikor Bálnainak nyujtja kezét. Megkésdődik a küzdelem Eszter szivében a régi érzés és a hűség között, mikor Poprádival szemben Tarczalinál talál menedéket. Hűséges akar maradni, de leszámolni még most sem akar, hiszen ideálja most már mint megmentője áll előtte. A régi szerelmet elarulja a rózsaszál Bellának, akiben haragot vált ki Eszter iránt a testvéri szeretet, meg a féltékenység elemezhetetlen együttese. Most már ez a harag is hajtja Esztert és találkát ad Tarczalinak egészen a szivére hallgatva, az utolsó lépéstől azonban visszatartja női önézete és ezzel megkezdődik a kiábrandulás és a hőse alakjáról jelenetről jelenetre művészi fokozással [illegible] minden, amit az ábránd festett rá és marad [illegible] volt egy leánynak első szerelme, de ezt a játékot a külső finomsaggal megejtő szenti mentalizmussal tudta bevonni. Most mar semmi akadálya nincs, hogy megtalalja az igazit, akit eddig egy álom homályositott el — férjében. Itt latjak a darab hibajat, mert ugy találják: tulságosan gyors a talalkozás. A cselekvényben talan igen, de a lelki történésben művészien alakul. Hibanak azért látszik, mert Csiky attöri a korabeli drama stilusát s egy uj, eljövendő stilust visz be, amelyet még talán most sem találtak meg egészen. Végigvonul a drámán a hazassági törvény lazasága és szembe állitja vele a szerző az értékes lélek nagyságát, melyet meg a szent [illegible] latszó törvény sem tud megejteni, hiszen a lélek mélyén élő susogó isteni szó tiltakozik ellene. Ez Csiky alapeszméje!

A játék biralatanal nem szabad elfeledkezni, hogy a darab meg a legnagyobb szinészeket is probára teszi. A Nemzeti Szinhaz a legjobbjait adta hozzá. Nekünk pedig műkedvelőkkel van dolgunk, akiknél mar az feladat, hogy megertsek a művet es még attól nagy út addig, hogy eljátszák. Legnehezebb Eszter szerepe. Végig élni egy kifinomult asszonyi lélek érzéseit! Mégis Fördős Irmának sikerült elénk varázsolni, megsejtetni Eszternek a lelkét diszkrét játékával. Nézzük csak Tarczali szerepét; azt a finom kétszinűséget, melyben a lángoló érzés mélyén közönséges érzékiseg lappang. Szerepiője, Szeiler ezzel a nehéz szereppel nem tudott egészen megbirkozni, bár föl-fölcsillant az igazi Tarczali. A másik nehéz szerep volt Mádi szerepe, hol Varga bizony közben közben elvesztette maga alatt a talajt, bár sokszor kedvességével megkapta a közönséget. Ezek a hibák azonban alig tüntek fel, hiszen szerepe inkabb a darab dekoralásához tartozik, mig élesen mutatkoztak a hibák Tarczali szerepénél, mert szerepe a drama megokolásához tartozik hozzá. Jol beillett a szerepébe Fekete Feri. Balnai komoly, megfontolt jellemét, még szenvedélyében is erős fegyelmezettségét hiven adta vissza. Nagyon kedves volt a csacsogó, majd féltékeny és haragos Bella alakjaban Szabó Annus bájos naivsagaval, ragyogó jókedvével. Legsikerültebb szereplők a leghálásabb szereppel Pintér Rózsi Mézesné alakjában és Sarang Pista Csoma szerepében. Tökéletes játék, mozdulat, hanghordozás. Csak dicséret illeti őket. Vajai Gizus és Rezi Éiza a vénkisasszonyok szerepében fényesen oldották meg feladatukat. Parthenia veleszületett rutinjával azonnal meghóditotta a közönséget, Zenotia kezdő fellépése sok igéretet nyujt. Nem szabad megfeledkeznünk Sodró bácsi és Zsófi néni kedves, megnyerő alakjáról. Kedves ügyességgel adta Csányi Cuni meg Krepsz a jóságos, megértő, együtt örvendő szivek játékát. Még Holpert Lajosról valamit, a csábito Popradi szerepében. Azt hisszük, ilyen ügyességgel, szellemmel, gesztussal keveseen tudták volna megoldani feladatát. Bognár Laci Murok ügyvédje minden helyzetnek, minden jo alkalomnak ura volt, aki valóban feltalálta magát játékában. Az öt leány: Farkas Mariska, Viniczay Mariska, Csányi Panni, Müller Annus, Pongrácz Mariska olyan aranyosak, kedvesek voltak, csudaljuk, hogy nem jött zavarba Mádi Csoma ur ajánlatára. Krepsz Sebest[illegible] [illegible]kas Jenő, Pongrácz Pista, Bedenics Ernő és Takács Matyi egész lélekkel, meglepő ügyességgel adták a maguk szerepét és szinezték ki a drámát. Csak egy szavunk lehet: le a kalappal a műkedvelők előtt és szerezzenek ma-kor is műelvezetet.

* * *

A fentiekben ismertettük a beérkezett tudositas szerint a szindarabot és a szereplők játékát, az [illegible] a szereplők betanitásáról és a szindarab [illegible] megrendezéséről fenti referadánkban [illegible] nincs, ami pedig fölötte a legfontosabb tényezője az előadások nagy sikerének. Azt hisszük, hogy nem tulozunk és a kellő udvariasságot sem lépjük tul, ha azt mondjuk, hogy a szindarab lejátszásának és sikerének [illegible] Alfay Pongrác hitoktató, egyesületi [illegible] és Klaff Mihály az egyesület karnagya fele hajlik, akik hozzaértő tudasuk latba vetésével, faradtsagot, vesződséget és időt nem kimélve munkálkodtak, hogy ez az irodalmi értékű társadalmi drama minél hűebb előadasban, kerüljön a közönség elé.

Sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy mindezek dacara a közönség nagy része tavol tartotta magat s nem vett részt az előadásokon, pedig elmondhatjuk, hogy sajnálhatják azok, akik nem latták, mert ilyenben nem lesz többé hamarosan Celldömölkön részük.

HIREK.

Távozó járásbiró. Dr. Berta Benő, a tapolczai kir. járásbirosaghoz kinevezett elnök szerdán hagyja el itteni hivatalát és elfoglalja uj állomas körét. A távozó biró tiszteletére ma vasarnap este a Domokos-étteremben bucsu-bankett lesz.

Elhunyt urinő. Özv. hertelendi Hertelendy Gyuláné, született nemes Szeliga Paula földbirtokosnő Magyargencsen csütörtökön delután 5 órakor meghalt. Tegnap délután temették Magyargencsen az egész vidék óriási részvétele mellett. Kiterjedt előkelő rokonsága gyászolja. Az elhunytban Bardossy Zoltán alsomesteri földbirtokos anyosát gyászolja.

Kozalkalmazottak uj lakbérosztalyba sorolását a »Budapesti Közlöny« csütörtöki szama közölte, amely szerint vármegyénkben Vasvárt sorozták a VI-ik lakbérosztalyból az V-ikbe.

Műkedvelői előadás és táncmulatság Kemenesszentmártonban. A kemenesszentmártoni Levente Egyesület május 11-én este fél 7 órai kezdettel műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül a »Falu rossza« népszinmű.

Feltört pince. Kedden virradóra Márkus Károly kemenessömjéni pincéjébe ismeretlen tettesek betörtek és onnan egy hordó bort elloptak. A csendőrség nyomoz a tettesek kézrekeritesére.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrviszketésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabaditja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Athletikai szakosztályi gyülés. A mult vasarnapra hirdetett gyülés, közbejött akadályok miatt elmaradt, az ma délelőtt fel 12 órakor lesz megtartva a városháza tanácstermében, a már hirdetett tárgysorozattal. Az érdeklődők minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

A Szivgárda fennállásanak 10 éves jubileuma alkalmából a celldömölki gárdisták folyó hó 4 én délután 5 órai kezdettel a polgári fiuiskola tornatermében műsoros előadást rendeznek, melyre a k. szülőket és a n. é. közönséget tisztelettel meghivják. Ülőhely 50 fillér, allóhely 20 fillér. — Ezuton is köszönetet mondunk mindazoknak, kik a kicsinyek első szent áldozása alkalmával édességek küldésével a gyermekek örömét gyarapitani szivesek voltak. Tisztelettel a Vezetőség.

Humoros estély a Koronában. Folyó hó 7 én, szerdán este 8 órakor érdekes felolvasás lesz a Korona [illegible] kerthelyiségében, melynek müsora a következő: Szerkesztő üzenetek, Az ujságiró, Reboxpiere utódai, Nevinson és B. Shaw, Érdem és kitüntetés, Csibikek, Az anyós és az ügyvéd. Szerző és a leadó Szántó Antal szegedi iró, aki legutóbb Győrött és Pápán aratott nagyobb sikert előadásaival, miért is a humoros felolvasásra ezuton is felhivjuk a nagyközönség figyelmét. Belépődij nincs.

A nagypiriti Polgári Olvasókör ma délután 5 órakor könyvtárának gyarapitása javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül Sándor Pál pápai főgimn. tanár remek 3 felvonásos népszinműve: Két gyöngy.

1 liter Fehér ujbor
80 fillérért kapható Marton Pál bortermelő pincéjében Rákóczi u. 34.

A celldömölki Ev. Ifjusági Egyesület jövő szombaton és vasárnap este 8 órakor a Korona szálló nagytermében műkedvelői szinielőadást tart. Szinre kerül: »Gyurkovics fiuk« operett 4 felvonásban. A vasárnapi előadás után táncmulatság tartatik, amelyen az előadásra váltott jegyek érvényesek.

Állami Gyógypedagógiai, Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadót szervezett a vallás és közoktatásügyi minisztérium Budapest, VIII. Mosonyi-ucca 6. sz. I. 23. Telefon: József 381—88. E tanácsadóban orvospszichológiai, gyógypedagógiai és képességvizsgálatok alapján ingyenes tanácsot nyerhetnek a következő szegénysorsu fogyatékosok, illetve hozzátartozóik:

a) Értelmi fogyatékosok (gyengeelméjüek, gyengetehetségüek, nehézfelfogásuak):

b) a családban és [illegible] nehezen nevelhető és oktatható, ideges, ideggyenge gyermekek;

c) beszédhibában szenvedők dadogók, hadarók, selypes beszédüek

d) erkölcsi fogyatékosok (erkölcsileg züllöttek, elhagyottak, bünözők, hazudozók);

e) érzékszervi fogyatékosok (siketnemák, siketek, nagyothallók, vakok, gyengénlátók);

f) testi fogyatékosok (testileg hibásak, testileg rendellenesek, testileg nyomorekok);

g) pályaválasztás előtt álló normalis és abnormalis gyermekek.

A Tanácsadó igazgatója: dr. Schell János ideggyógyász. főorvos, a M. Kir. Gyógypedagógiai és Orvospszichológiai Intézet igazgatója, munkatársai szakorvosok, gyógypedagógiai tanárok és pszichológusok.

Ingyenes rendelés: kedd, csütörtök és és szombat d. u. 4—6-ig.

Vasárnap Párisban aláirták a megegyezést. Hosszu tanácskozások után végre vasárnap befejeződtek a hágai egyezményre vonatkozó párisi tárgyalások, amelyek hivatva vannak nyugvó pontra juttatni a magyar jóvátételi kérdést és az optánsok kártalanitását. Most már véglegesen megállapitott hágai egyezményeknek Párisban történt aláirása Magyarország háboru utáni korszakának egyik legfontosabb és történelmi jelentőségü eseménye. A háboru addig nem volt befejezettnek tekinthető, amig a magyar állam minden vagyona és jövedelme idegen államok rendelkezésére volt lekötve, mig a szuverén jóvátételi bizottság pénzügyi és gazdasági életünk felett ugyszólván teljhatalmu ura volt és ameddig a győztes államoknak fennállott az a joguk, hogy tetszésük szerint bármily sulyos terhet rójanak ránk a ránk diktált kötelezettségeknek egyoldaluan általunk megitélt elegtelen teljesitése esetén általunk tetszés szerint választott szankciókkal büntessenek, mint pl. Németországot büntették a Ruhr vidék megszállása utján. Az aláirt egyezmények ismét egyenjoguva teszik Magyarországot a világ szabad nemzetei között. Magyarország ugyszólván ekkor vált szabad államma, mert megszünt az a lekötöttség, amely eddig fennállott.

MERT ANNYI MILLIÓ MAGYAR

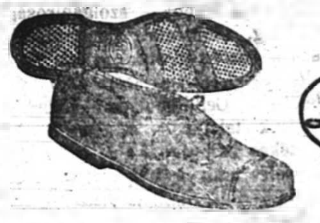

hordjon Ön is
Dorco-cipőt

Kapható szár[illegible], fehér és fekete szinben, vörös gumitalppal, gumikéreggel

Gyermekeknek 22—27 nagyság	Leányoknak 23—34 nagyság	[illegible]	[illegible]
P 3·25	P 3·45	P 4·—	P 4·55

[illegible] az olcsó árak, a csinos külső, a szolid kivitel, a tartós anyag teszik nép[illegible] a Dorco-cipőt, amely házi, kerti, uccai és sportviseletnek egyformán kényelmes és egészséges

Csak Dorco védjeggyel a talpán valódi!

A nagy magyar kölcsön első részlete. A Rotschild bankház vezetése alatt álló tőkeérdekeltséggel hir szerint sikerült megegyezésre jutni a nagy kölcsön angol részletének kibocsátása targyában. A megegyezés értelmében a 20 millió fontra előirányzott kölcsönből egyelőre 4 millió font kerül kibocsátásra, még pedig a többi kölcsönrészlet megelőzésével már május folyamán.

Akiknek a szivmüködése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyü székelést, ha [illegible] kis pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet [illegible] a **Ferenc József** viz sulyos billentyühibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

1 liter Bánáti zöld rizling
1 pengőért kapható Marton Pál bortermelő pincéjében Rákóczi-u. 34.

A vidéki kereskedők tiltakozása. Debrecenben a Kereskedelmi Kamara, Szegeden a Kereskedők Szöv., Székesfehérvaron a Ker. Testület és Makón az OMKE fiókja tiltakoztak az ellen, hogy vidékről havonta egyszer féláru jeggyel lehessen feljönni a fővarosba. Ez a mozgalom élénk ellenzést váltott ki a főváros kereskedői körében és most ellen akcióra készülnek.

Nagyarányu vármegyei gazdagyülések lesznek Pécset, Kaposvárott, Szekszárdon és Zalaegerszegen. Az Alsódunántuli-Mezőgazdasági Kamara Baranya, Somogy, Tolna és Zalavármegye székhelyein az idén tavasszal nagy arányu vármegyei gazdagyüléseket rendez, amelynek célja az, hogy a gazdák álláspontja a mai sulyos gazdasági helyzetben egységes módon jusson kifejezésre. A gazdagyüléseken részt fog venni a Kamara elnöksége s a gazdaközönség képviselői ismertetik felszólalásaikban a vidék bajait és kivánságait. A gazdagyülések előkészitése már is megkezdődött és előreláthatólag a gazdák nagy érdeklődésével fog találkozni.

Vállaljunk munkát. Amerre csak nézünk, mindenütt gazdasági bajok veszenek körül bennünket. Pénz — és munkahiány teszik nehézzé az életet. Valóban elmondhatjuk, hogy rossz időket élünk, rossz csillagok járnak … Ilyen viszonyok között nem válogathatunk sokat, hanem ott kell megfogni a dolgot, ahol épen kinálkozik. Hál' Isten van olyan termelési águnk, mely minden befektetés nélkül tavasszal nyujt biztos keresetszerzési alkalmat. Ez a selyemgubó termelés, melynek révén könnyen juthat bárki is egy-két száz pengőhöz, ha komolyan hozzálát ehhez a különben egészen könnyü munkához. Az állam a napokban már kiosztja a kis selyemhernyókat. Ezek 5 hét után begubóznak, [illegible] pedig már beváltják a gubokat és kifizetik [illegible] értük járó vételárt. Tájékoztatásul közöljük annak a 10 selyemtermelőnek a mult évi keresetét, akik vármegyénkből a legtöbb gubót szállitották be: Takács Regina Me[illegible]n 188·40 P, Schmitter Péter Kám 171·22 P, Kapui István Köveskut 166·02 P, Szalai Erzsébet Meszlen 156·42 P, Petrovics Imre Gasztony 151·22 P, Pócza Boldizsár Uraiujfalu 146·84 P, Bedőcs Ferenc Nagycsakány 145·08 P, Horváth Károly Nagycsákány 143·20 P, Márton János Nagycsakány 139·84 P, Fekete Ferencné Molnaszecsőd 134·34 P. Azt hisszük, sok háznál elkelne az ilyen pénzsegitség. Ezért ajánljuk, hogy aki gubótermeléssel foglalkozni óhajt, mielőbb jelentkezzék városában, vagy községében a selyempetekikeltőnél, aki a hernyókat kiosztja és a szükséges utbaigazitásokat megadja.

Dolly Klárika regénye. Mesébe illő gyönyörü történet a kis öt éves Dolly Klárika regénye, aki egyik napról a másikra a Liga szegény kis védencéből milliomos kisasszony lett. A Szinházi Élet uj számában Incze Sándor cikke és érdekes képek számolnak be az örökbefogadott kis Dolly Klárika szerencséjéről. Négy premierre készülnek egyszerre a legujabb pesti [illegible] Sándorék. Hatvan adat a hatvan éves Lehár Ferenc életéből. A legujabb Miss Magyarország jelöltek fényképei. Ki a kérdőjeles titokzatos magyar oceanrepülő? Beszámoló Bethlen Margit grófnő hangos filmjéről. Szinésznők lóversenye. A Szinházi Élet legujabb száma képes beszámolót hoz a Vigszinház »Ifju Pásztor« cimü premierjéről. Szép Ernő, Egyed Zoltán, Bus Fekete László, Farkas Imre, Keller Andor irnak érdekes cikkeket és novellákat a Szinházi Élet uj számába, amely regénymellékletül Kálmán Jenő »Omszki randevu« cimü vidám hadifogoly regényének folytatását közli, ezenkivül háromfelvonásos és egyfelvonásos szindarabmelléklet, szenzációs kotta, képeslevelezőlap és 32 oldalas gyermekujság van az uj Szinházi Életben, amelynek ára 1 P, negyedévi előfizetési dij 10 P. Kiadóhivatal Budapest VI. Aradi-u. 8.

1 liter Fehér óbor
70 fillérért kapható Marton Pál bortermelő pincéjében Rákóczi-u. 34.

A Magyar Vadászok Országos Szövetsége — amint halljuk — a beadványok egész halmazával ostromolja az egyes minisztériumokat.

Régóta huzódó olyan kivánságokat és ujitásokat kiván rendeletbe öntetni, amelyek a hazai vadászgazdaság és vadászkultura egészséges fejlődését s igy a hazai vadásztársadalom eminens érdekeit lennének hivatva [illegible] szolgálni.

Legutóbb a pénzügyminiszterhez nyujtott be egy memorandumot, melyben a vadász-

jegyilletéknek pengő-értékben való megállapítását külföldi honosok vadaszjegyének 300 pengőben való megszabása, az erdei legeltetés kérdését, a turistatörvényt stb kéri sürgősen szabályozni. Hogyha fajo sebek ezek, amelyek kiküszöbölésével az elavult 1883. évi vadaszati t. c. hiányosságai is pótolva lennének. De felterjesztest intézett a kereskedelmi miniszterhez is az abnormis lőszerárak és póstai szállítás nehézségei miatt, valamint a kereskedelmi-ügyi miniszterhez a készülő erdőtörvény és vadvédelem tárgyában.

E Szövetség agilitását a beadványok sokasága bizonyítja; életrevalóságát pedig az, hogy a vadászok szekházának megépítése érdekében országos mozgalmat indított, hogy ennek létesítésével saját otthont teremtsen a vadaszok egyetemének.

Úgy veljük, hogy minden magyar vadásznak a Szövetségben van a helye, mert régi igazság, hogy »Tömörülésben van az erő.«

Nyilt-tér.

E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk

Nyilatkozat.

A hosszantartó választási kampány alatt a legcsunyább korteskedések folynak városszerte. Ellenségeim tehetetlen dühükben minden elgondolható lehetetlenségeket találnak ki rólam és igyekeznek sarat dobálni reám, igyekeznek jó hírnevemet minden eszközzel bemocskolni csak azért, hogy a maguk igen gyenge talajukat ezzel megerősítsék. — Mivel pedig a népbizalom minden mesterkedésuk dacára is felém hajlik, ujabb trükköt találtak ki, t. i. azt kezdik hiresztelni, hogy én kommunista voltam.

Nem szükséges ezt nekem igazolni, mert tudja Celldömölk lakossága azt, hogy én a kommunban közszolgálatban álltam, a kommunhoz csak annyi közöm volt, hogy a polgárság bizalmából és felsőbb parancsra a munkástanácsnak voltam épen olyan jó hazafiasan viselkedő hasznos tagja, mint volt sok celli érdemes polgár és közszolgálati alkalmazott, mint például Dániel Géza fűtőházfőnök és Draveczky Árpád állomásfőnök és még többen.

Akik a kommunban vétkeztek, azokat a polgári biróság szigoruan felelősségre vonta és bűnükhöz képest megbüntette, de felelősségre vonta a vasutigazgatóság által felállitott zsüri is és ha politikai, vagy más bűncselekményt követett el valamelyik alkalmazott, elvette méltó és példás büntetését.

Ellenem a kommunból kifolyólag semmifele eljárás nem indult, de nem is indulhatott, a vasuti zsüri igazolta hazafias viselkedésemet, igy nem tartozom senkinek se igazolással. De az ellenem meginditott politikai hajszát szó nélkül nem türhetem, azért szószerint ide iktatom Celldömölk községnek egy községi bizonyitványát, mely fényesen veri vissza ezt az alattomos politikai hajszát:

Bizonyitvány.

Mely szerint Celldömölk nagyközség elöljárósága bizonyitja, hogy nyugalmazott máv. Csoknyay József celldömölki lakos *es illetőségü* már 26 éven át a máv. szolgálatában, mint pályafelvigyázó volt alkalmazva — tett szolgálatot — *kifogástalan erkölcsi magaviseletü, politikailag megbizható*. köztiszteletben álló egyen, csakis gyengébb egészsége miatt lett nyugdijazva — bizonyitja azt is, Celldömölk nagyközségben ingatlanvetitő *iparuslet ugynokseg nincs — létesitése Celldömölkön* ily iparengedély kiállitása — mely a járás területének központja lévén, — szolgabiróság, járásbiróság, adóhivatala van, szükségesnek, sőt a közönség érdekeit tekintve azokra előnyösnek tartja. azért ezen iparágnak létesitése Celldömölkon előnyösnek, hasznosnak találja — az engedélyezést az illetékes hatóságnál ajánlja, — Csoknyay Józsefet mint *kifogástalan magaviseletü jóhitelü egyén részére az iparengedélyt* megadni, ugyancsak ajánlja.

Celldömölk, 1923. április 23.

Lóránth Gyula főjegyző. **Simon Sándor** biró.

Az eredeti bizonyitvány e lap szerkesztőségében megtekinthető.

Egyben kinyilatkoztatom, hogy a rágalmazók nem kerülik el méltó büntetésüket.

Csoknyay József.

Tisza Kálmán

politikai és publicisztikai tanulmány.

10) — Irta: **Vécsey Tamás.**

A feliratí vitat, melyben: Bartal György, Eötvös József, Ghyczy Kálmán, Ónossy Mátyás, Apponyi György, Andrassy Gyula, Zsedényi Edonard, Széchenyi Béla, Keglevich Béla és Tisza Kálman vettek részt, februar 20 án befejeztek. A részletes tárgyalás február 22-ig tartott, ma-y napon Deak Ferenc mondotta el nagyhatásu beszédét, februar 24-én mar elfogadtak a feliratot, ez alkalommal a szélbaliak ellenprobát követelven, heten alltak fel ellene. A királyi leirat nem adott meg a nemzeti követelményekből semmit, mert is a Ház marcius 5 én mar a masodik feliratot tárgyalásához kezdett és kilenc tagu feliratí bizottságába marcius 6 án beválasztotta Deakot, Andrassyt, Tiszat, Ghyczyt, Eötvöst, Klauzált, Csengeryt, Apponyit és Szentkirályit. A javaslat marcius 14-en került a Ház elé és marcius 20-an mar elfogadva alküldetett a főrendekhez. Tisza és Jokai a Honba cikkeztek a feltratrol és cikkeiket el nem mondott beszédeknek lehet tekinteni.[1]) Junius 2 án a vasmegyei választási ügy tárgyalasánál a két nagy párt meg egyetértésben volt egymassal, az ezt követő insegvitaban azonban mar Tisza különösen azt hangsulyozta Deakkal szemben, hogy az országgyűlés siettesse alkotmányunk visszaallitasat, mert különben a Haznak nincs módjaban az insegen segiteni A szélbaliak Csanady Sándor meg tovább ment Tiszanál. O Deak Ferenc inditványai, melyben az inség megszüntetésére irányuló cselekvést a királyi altal gyakoriandonak mondja, egyenesen alkotmánysértőnek nevezte. Ezt Tisza — Deákot védve — erősen visszautasitotta, de beszéde utan viszont egy ujabb taktikai fogással élt, amidőn Deak inditványanak csak a bevezetését fogadta el, egyebekben fenntartotta előbbi allaspontjat, miattal a nem eléggé összetartó Deák párt megbontasát célozta. Elvbarátai ohajtasára azonban Tisza később visszavonta ezen inditványat.

A hatvanhetes bizottság által tárgyalandó közös ügyek meghatározására Deák egy 15 tagu alválasztmany kiküldését javasolta, ami el is fogadtatott. Beválasztották ebbe a 15 ös bizottságba a balközépből Ghyczyt, Bonist, Tiszat, Ivánkát és Nyaryt: a szélsőjobból Apponyit; a Deák-partból pedig Deakot, Csengeryt, Eötvöst, Fesztet, Gorovét, Lónyayt Miksot, Somssichot és Hollan Ernőt

1866. junius 6-án adta elő Tisza nevezetes javaslatát, melyben a delegáció intézményét elveti. Tervezete egyebekben megegyezett a Deákéval, nemcsak a pragmatica sanctio magyarázatában, hanem a külügyhadügy és közös költségek terjedelmének meghatarozásaban is, továbbá az orszaggyülésnek fenntartott jogokban, végre az örökös tartományokkal egyetértő intézkedések szükséges, III. t. c. 14. szakaszában jelzett módus fogadandó el. Kétségtelen, hogy Tiszának ez az álláspontja nem volt megvalósitható, mert az abszolut hatalmat Ausztriaban is le kellett törni, nehogy az Magyarorszaggal szemben ujabb kisérletekre vállalkozzék, de azért ez a terv mégsem volt olyan képtelen, mint aminőnek azt a Deák-part szónokai akkor feltüntették. Mert mig Deák a két állam népeinek érintkezése altal akarta a közös ügyek kezelését intéztetni, addig Tisza azt csakis az uralkodóval szerette volna lebonyolitatni, ami altal kevesebb szállal fűződött volna össze a magyar alkotmány az osztrákkal és osztrák alkotmányvalságkor kevesebb komplikációt okozott volna ez a mód, mint amennyit okozott a valóságban az 1867. XII. t. c., a zürzavarokból való kibontakozások idején. Bizonyos az is, hogy a delegáció intézménye összeütközik a parlamentáris rendszerrel, nemcsak azért, merf annak hatáskörét korlátozza, hanem azért is, mert ebben a küldöttségben a főrendiházi tagok is résztvettek és igy megtörténhetett volna, hugy a delegációk valamelyikében olyan többség alakul ki, mely a képviselőház majoritása altal egy bizonyos időben támogatott politikát a delegáció ülésében megbuktathatta volna. De mindezektől eltekintve nem az elvek, vagy a keresztülvihetőség szempontjából kell ezt a tervezetet megitélni, hanem abból a nezőpontbol, hogy ez volt levezetője a dualizmus ellen feltámadó forradalmi törekvésnek. Már pedig ez a levezetés volt Tisza és a balközép célja, ezen sarkalt a balközépnek egész lejtjogosultsage, szükségessége és jelentősége.[1]) Ok a forradalmat akarták lehetetlenné tenni, nem a kiegyezést, utobbit javitani, tökéletesiteni óhajtották ugyan, de békés uton, alkotmányos fegyverrel.

[1]) Ferenczi Z. i. m.

[1]) Ezt a felfogást vallja Beksics Gusztáv is a „Magyar nemzet története" cimu munkájában. O is, mint a jelen sorok irója, Móricz Pál szóbeli közléséből meritette ezen következtetést.

(Folyt. köv.)

Eladó ház.

Celldömölkön, az Árpád-ucca 20. szám alatti ház két egyszobás lakással és a szükséges mellékhelyiségekkel azonnal eladó.

Vevők e lap szerkesztőségében érdeklődhetnek.

Műjég.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy telepemen a

jéggyártást

megkezdtem és reggel 6 órától 8 óráig azt kiszolgáltatom.

Nagy fogyasztók kéretnek, hogy jégszükségletüket előre jelentsék be.

Tisztelettel

Fördős Gyula.

Május elsője a boldog béke legszebb legölelőbb napjai közé tartozott. A tavaszi természet tündéri pompája adott méltó keretet az emberek heje-hujázó boldogságának, május-fa bokrétás lobogója tette szinessé a tájak képét, mindenki bizott, mindenki nagynak, félistenien ujongónak érezte magát. Régen volt, talan igaz se volt, a régi májusokat lejtően hozza emlékezetünkbe az idei majus. Május 1 most is a munka ünnepe, de kevés a munka, nincs ünnepünk és a vörös moszkvai kéz tüzcsovál akar felhasznalni minden napot, amelynek szépsége kivivja az ő szivtelenségének irigységét. Bokrétás cifraságok május elseje, nem lehet, hogy te is szomorusságok napjává feketedj a mai sötét időkben. Maradj vigasznak e nagy vigasztalanságban.

Hirdessen a Kemenesaljában.